

Силабус навчальної дисципліни

«Основи містобудування. Інженерний благоустрій території і транспорт»

Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітня програма	«Архітектура та містобудування»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	3 курс - 6-й семестри;
Кількість кредитів ЄКТС	6
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 52 год.
	Практичні (семінарські) - 20 год.
	Самостійна робота - 108 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Кафедра	Кафедра містобудування та архітектури, ауд. 316-II https://nupp.edu.ua/page/kafedra-mistobuduvannya-ta-arkhitekturi.html університету
Викладач (-і)	Бородич Лариса Володимирівна, доц., к.т.н. Савченко Олександр Олександрович, к.арх.
Контактна інформація викладача (-ів)	ab.savchenko_oo@nupp.edu.ua
Дні занять	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	аудиторія 316-II відповідно до графіку

Мета навчальної дисципліни – надання здобувачам вищої освіти знань із основних задач містобудування - створення повноцінного життєвого середовища для праці, побуту та відпочинку населення, забезпечення охорони навколишнього природного оточення, раціонального природокористування та збереження культурної спадщини.

Результати вивчення навчальної дисципліни – ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності; ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування; ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування; ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування; ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень. вимог в архітектурно-містобудівному проектуванні; ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування; ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища; ПР13. Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проєктів; ПР15. Забезпечувати дотримання санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, економічних, безпекових нормативних вимог в архітектурно-містобудівному проектуванні; ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури.

Передумови для навчання

Передумовами для вивчення дисципліни «Основи містобудування. Інженерний благоустрій території і транспорт» є дисципліни: «Історія містобудування».

Індивідуальне завдання	Курсовий проєкт
Зміст навчальної дисципліни	
Змістовий модуль 1. Основи містобудування:	
Тема 1. Загальні поняття та структура містобудівних знань. Структура і об'єкт містобудівної діяльності. Структура містобудівельних об'єктів. Ієрархія і типологія містобудівних об'єктів. Класифікація елементів місто і його функціональне зонування. Мета містобудівельного проектування.	
Тема 2. Соціальні та демографічні принципи проектування поселень. Соціологія у сучасному містобудуванні. Демографія – наука про кількісний, віковий та статевий склад населення. Міграція населення і містобудування. Трудовий баланс населення міста і села.	
Тема 3. Проектування поселень в різних природно - кліматичних умовах. Природні фактори формування населених пунктів, поняття екології. Кліматичні фактори в планування і забудові, інсоляція та вітровий режим. Використання ландшафту в плануванні та забудові населених пунктів.	
Тема 4. Функціонально планувальна організація поселень . Вибір території для розвитку міських та сільських поселень. Функціональне зонування території поселень. Структурно – планувальні елементи міста. Комунально- складська зона. Зона зовнішнього транспорту. Ландшафтно- рекреаційні території. Зона відпочинку.	
Тема 5. Транспортно- планувальна структура поселень. Структура генерального плану міських та сільських поселень. Містобудівельні вимоги та умови організації транспортного руху. Мережа вулиць і доріг поселень. Мережа громадсько пасажирського транспорту і пішохідного руху.	
Тема 6. Архітектурно планувальна організація сельбищної території. Планувальна структура сельбищної території. Забудова вільних територій та реконструкція житлових кварталів. Сельбищна територія сільських поселень. Композиційні проблеми проектування. Балансовий аналіз у містобудуванні.	
Тема 7. Архітектурно- планувальна організація житлової забудови. Проектування житлової забудови – житлові будівлі, житлова група, житловий комплекс, житловий район. Загальні вимоги їх організації. Особливості планувальної організації житлової забудови села. Садибна забудова, організація присадибної ділянки. Композиційні питання житлової забудови.	
Тема 8. Архітектурно- планувальна організація громадських центрів. Кількість, склад та розміщення громадських центрів у плані міста. Загальноміський центр як просторова система. Архітектурно- просторова композиція громадських центрів. Місце громадського центру в структурі сільського поселення та його склад.	
Тема 9. Формування виробничих територій поселень. Загальні вимоги до розміщення підприємств. Містобудівельні категорії промислових районів. Розподіл території і планувальна структура промислових районів. Забудова і архітектурна композиція промислових підприємств. Охорона навколишнього середовища.	
Тема 10. Озеленені території міста. Безперервна система озеленених територій та інших відкритих просторів. Архітектурно- ландшафтна оцінка і зонування територій парків. Композиційні прийоми і взаємозв'язок садів і парків з міським середовищем.	
Тема 11. Архітектурно- просторова композиція міста . Основні теоретичні концепції у містобудуванні . Композиція міста як система архітектурних ансамблів. Обумовленість композиційного рішення поселення природним факторам.	
Змістовий модуль 2. Інженерний благоустрій територій та транспорт	
Тема 1. Містобудівна оцінка природних умов, визначення і призначення інженерної підготовки і благоустрою територій, значення транспортних проблем у сучасних містобудівних умовах.	
Тема 2. Основні етапи становлення і розвитку транспортної мережі міст Автомобільний рух і планування вуличної мережі. Основні планувальні схеми вулиць.	

Тема 3. Рельєф. Категорії рельєфу для містобудівного освоєння. Організація поверхневого стоку на території населених місць. Визначення, задачі і методи вертикального планування. Схема вертикального планування міста (метод проектних позначок).

Тема 4. Вулиці і дороги, їх призначення та особливості проектування. Поперечні профілі вулиць. Планування перетинів і площ. Основні елементи організації руху на перетинах вулиць.

Тема 5. Вертикальне планування території мікрорайону. Вертикальне планування перетинів вулиць і площ в залежності від існуючого рельєфу (метод проектних горизонталей). Вертикальна прив'язка будівель і споруд.

Тема 6. Міський пасажирський транспорт, його види, характеристики. Мережа транспортного обслуговування. Регулювання вуличного руху, основні поняття та системи. Організація пішохідно-транспортного руху у громадському центрі міста, міських кварталах. Зовнішні види транспорту. Транспортні вузли сучасного міста.

Тема 7. Особливі несприятливі умови інженерної підготовки території. Підземні води та їх рух. Дренажі, їх види і принципи проектування.

Тема 8. Благоустрій міських водойм. Проектування міських набережних.

Сторінка курсу на платформі Moodle <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3448>

Рекомендовані джерела

1. ДБН Б.2.2.-12:18 «Планування і забудова територій»;
2. ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
3. ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;
4. Фомін І. О. Основи теорії містобудування. / І. О. Фомін. – К.: Наукова думка, 1997. – 192 с.
5. Містобудування. Довідник проектувальника. / за реакцією Т.Ф. Панченко. – К.: Укрархбудінформ, 2001. –192 с.
6. Проектування міських територій: підручник у 2ч. Ч.1/ [за ред.В.Т.Семенова, І.Е.Линник] ; Харків, нац. ун-т міськ. госп-ва ім.О.М.Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім.О.М.Бекетова, 2018.- 449с. (Серія «Міське будівництво та господарство»)
7. Проектування міських територій: підручник у 2ч. Ч.2/ [за ред., І.Е.Линник, О.В.Завального] ; Харків, нац. ун-т міськ. госп-ва ім.О.М.Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім.О.М.Бекетова, 2019.- Ч.2. - 544с. (Серія «Міське будівництво та господарство»).
8. Безлюбченко О.С. Планування і благоустрій міст: навч. посібник/ О.С. Безлюбченко, О.В.Завальний, Т.О.Черносова. – Харків: ХНАМГ. 2013 – 191с.
9. Осетрін М.М. Міські дорожньо-транспортні споруди / М.М.Осетрін. – Київ : ІЗМН, 1997. – 196с.

Система оцінювання результатів навчання:

За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально 50 балів, за результатами підсумкового контролю 50 балів. Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в робочій навчальній програмі

Накопичування балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мак кількість балів
Робота на практичних заняттях	50
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Курсова робота		
Види навчальної роботи		Мак кількість балів
Схема вертикального планування міста		60
Поперечні профілі вулиць		40
Максимальна кількість балів		100
Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно
1 - 34	F	
Політики навчальної дисципліни:		
<p>Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами, підготовки до лекцій і семінарських занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.</p> <p>Підготовка до семінарських занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Виконання індивідуальних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.</p> <p>Присутність здобувачів вищої освіти на практичних і лекційних заняттях є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.</p> <p>Більш детальну інформацію щодо компетентностей, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3448 http://lib.nupp.edu.ua/elcat/alog?tab=f6a98e2e65dfc7a80122e153fdc855f3</p>		

Силабус затверджено на засіданні кафедри «Містобудування та архітектури» 28 серпня 2023 р.
Протокол № 1